

Що
робити,
ЯКЩО ВАША
ДИТИНА –
агресор

Хто такі агресори

24% українських школярів вважають себе жертвами булінгу. Проте немає даних, скільки дітей є агресорами, адже вони такими себе не вважають. Деякі думають, що це весела гра, інші самостверджуються, більшість не знає, яких страждань завдають їхні «ігри» жертвам.

Булінг завдає психологічної шкоди не лише жертвам, але й агресорам. Будьте уважні, якщо ваша дитина:

- любить самостверджуватися і керувати, маніпулює іншими дітьми в іграх
- надто перебірлива у спілкуванні
- отримує задоволення від образ, висміювання або побиття інших дітей
- агресивна та зухвала
- занадто категорична, ділить світ на чорне і біле
- легко зривається на негативні судження або дії щодо інших
- має нестабільні стосунки з друзями

Чому діти булять

Діти-агресори не до кінця розуміють, якої шкоди та страждань вони завдають. Булери вважають смішним знуцання над слабшою дитиною. Отримуючи схвалення з боку друзів-спостерігачів, вони відчувають себе сильними та «крутими». Деякі діти булять, тому що самі постраждали від насильства (вдома, у спортивній секції, в іншій школі тощо). В таких випадках вони можуть зганяти свій біль через знуцання і приниження слабших за себе.

Діти булять, щоб ловити захоплені погляди оточення, а відчуття переваги над іншими приносить їм задоволення. До того ж, нападаючи на когось, вони захищаються від цькування. Іноді такі діти дуже імпульсивні і не можуть контролювати свій гнів. В таких випадках справа нерідко доходить до фізичного насильства.

Що робити, якщо ваша дитина – агресор

Булінг завдає фізичного та емоційного болю іншим дітям. Але дитині-агресору увага та допомога потрібні не менше, ніж тій, яка страждає від булінгу. Якщо ви зрозуміли, що ваша дитина – булер, негайно дійте:

- Відверто поговоріть з дитиною про те, що відбувається. З'ясуйте, як вона ставиться до своїх дій і як на них реагують інші діти. Ви можете почути, що «всі так роблять» або «він заслуговує на це».
- Уважно вислухайте дитину і зосередьтеся на фактах, а не на припущеннях.
- Не применшуйте серйозності ситуації кліше на кшталт «хлопчики завжди будуть хлопчиками» або «глузування, бійки та інші форми агресивної поведінки — просто дитячі жарти, природна частина дитинства».
- Поясніть, які дії ви вважаєте переслідуванням інших. До них відносять цькування, образливі прізвиська, загрози фізичного насильства, залякування, висміювання, коментарі з сексуальним підтекстом, бойкот або підбурювання до ігнорування, плітки, публічні приниження, штовхання, плювки, псування особистих речей, принизливі висловлювання або жести.
- Діти-агресори заперечують булінг так довго, наскільки можуть. Спокійно поясніть дитині, що її поведінка може зашкодити не лише жертві, але й усім оточуючим. І щодалі це заходитиме, тим гірше булінг впливатиме на всіх учасників конфлікту.
- Дайте зрозуміти дитині, що агресивна поведінка – серйозна проблема, і ви не будете терпіти це в майбутньому. Чітко і наполегливо попросіть дитину припинити насильство.
- Скажіть дитині, що їй потрібна допомога, а тому ви тимчасово триматимете зв'язок з учителями, щоби впевнитись — дитина прагне змінити ситуацію.
- Загрози і покарання не спрацюють. Можливо, на якийсь час це припинить булінг, та в перспективі це може лише посилити агресію і невдоволення.
- Не слід концентрувати увагу на відчуттях дитини, яку булять. Той, хто виявляє агресію, відсторонюється від почуттів іншої людини.
- Агресивна поведінка та прояви насильства можуть вказувати на емоційні проблеми дитини та розлади поведінки. Порадьтеся зі шкільним чи дитячим психологом.

Пам'ятайте, дитина-агресор не зміниться відразу. Це тривалий процес, над яким потрібно працювати.

Ситуація в Україні

24%

українських школярів вважають себе жертвами булінгу.

67%

дітей стикалися з булінгом за останні 2-3 місяці.

40%

жертв ні з ким не діляться проблемою. Навіть з батьками. Не відвертайтеся від своєї дитини!

44%

жертв булінгу ігнорували проблему, оскільки боялися за себе.

Більшість дітей булять за те, що вони виглядають, говорять, думають не так, як їхнє оточення.

Сором'язливі та інтровертні діти стають жертвами булінгу вдвічі частіше за інших.

Дізнайся більше про булінг на **stopbullying.com.ua**